

ZEDINJENE DRŽAVE POMAKNJENE V SREDOZEMLJE

Naša nova vnanja politika dobila veliko graje

V Grčiji ne bo še miru vzlic intervenciji
Zed. držav. — Opozicija v angleški delavski stranki proti Bevinu in Attleeju narašča.

Grčija je izgubila svojega fašističnega kralja Jurija, ki je na gloma umrl, in nasledil ga je njegov brat Pavel. Juriju je pomagal nazaj na prestol bivši angleški premier Churchill, in ga tudi finančno vzdrževal, dokler ni Anglija gospodarsko tolko oslabela, da sta se Bevin in Attlee odločila Trumanu povedati, da naj Zed. države odvzamejo Angliji to breme z ramen, ali pa bo Grčija postala levičarska in šla v sovjetsko območje enako kot je v njemu sedaj Jugoslavija in Bulgaria.

Zed. države v novi vlogi

To je bilo ameriški vladi sporočeno že lansko leto. Uradno pa šele letos, z zagotovilom iz Londona, da bo Anglija v stanju vzdrževati svoje zaobljube v Grčiji in Turčiji samo do minulega 31. marca.

Angleška torijska politika v Grčiji je bila polom od vsega začetka. In ker je ljudstvo — saj večina ljudstva v Evropi bilo proti nji, je postal položaj posebno za Churchillove naslednike skrajno neroden. Ne moreš na eni strani kazati svoje delavsko prepiranje, na drugi pa vzdrževati fašističnega kralja in vso njegovo reakcionarno bando.

Naši zvezni vladi se je bilo po oznanilu Anglije, da se sama ne bo mogla vzdržati v Grčiji in Turčiji, bilo treba odločiti, ali naj v svetovni policijski službi nasledi Veliko Britanijo, ki jo je doseg vrsila, ali pa se prepusti

"komunizmu" svoboden razmah, Trumanov govor v zveznem kongresu priča, da so se voditev ob teh strank odločili prevzeti staro vlogo Anglije in jo voditi čimbotič agresivno.

Grki nezadovoljni

Grčija je kajpada nesrečna delila vsled italijanske ter naciske fašistične invazije in pa zaradi svojega domačega fašizma, ki ga je gojil pokojni kralj Jurij s svojimi oprodami malih pescic privilegirancev v korist. Zeli si ameriške pomoči — ne pa rezima, kakršnega jem vzdržuje Anglija ter Zed. države. Grška dinastija, v kateri ni miti kapljice grške krvi, je breme za ljudstvo. Kajti dinastije so tudi v malih delah pohotno po bogastvih in si jih kupičijo kolikor največ morejo izcrpati iz naroda.

Predsednik grške liberalne stranke je na novo ameriško vnanje politiko v Sredozemlju odgovoril, da mu je prav, če Grčiji pomagamo iz bede, ne pa po miru, če ostane režim nespremenjen. Dasi je v sedanji grški vladi "zastopan" kakega poludata strank — ki so last posameznih politikov, je masa izvenje. Omenjeni voditelj, ki je bil že tudi sam predsednik grške vlade, je v sledi tega Trumanu priporočil, naj nowega grškega kralja pridobi za preosnovno kabineto tako, da bi bil v njemu narod zastopan, ne male klike privilegijev. Ampak v tem slučaju bi morali iz vlade skrajni reakcionarji, v novi režim pa se bi moralo povabiti tudi "zmerne komuniste".

(Konec na 5. strani.)

Chicago

Priredba v korist Proletarca v nedeljo 20. aprila

v dvorani SNPJ.

SPORED:

Pevci in pevke Zarje iz Clevelandu

Zbor France Prešeren

Mladinski krožek SNPJ.

JOŠKO OVEN, govornik

VSTOPNINA 60c.

Odpravljanje zaprte delavnice v posameznih državah

V zveznem kongresu minute tedne ni več toliko vpitja za zaprto delavnico, temveč pa se sprejema postave proti nji v posameznih državah.

Najprvo so jo izposlovale legislativne najmanj industrializirane države, n. pr. Texas, Tennessee, North Dakota, New Mexico, Georgia, Virginia in North Carolina.

Pred tem so imele tako prepoved države Arizona, South Dakota, Nebraska, Arizona in Florida.

Mnoge države so sprejele proti organiziranemu delavstvu tudi

rozne druge stroge postave. N. pr. South Dakota je prepovedala masna piketiranja in ob enem ima zakon, ki daje delodajalcem vse sorte možnosti tožiti unije za odškodnino. To je tam v veljavni že od leta 1916.

Nedavno je newyorški govor

Dewey

podpisal zakon, ki prepoveduje stavke državnih in municipalnih nameščencev.

Država Virginia ima postavo,

ki prepoveduje simpatične stavke, to je, da bi šli delavci kakršga podjetja v stavko iz solidarnosti do delavstva, ki se bori za

svoje zahteve v kakem drugem obratu.

Država Utah ima postavo, ki prepoveduje organiziranemu delavstvu bojkotne ali kakršnekoli druge akcije, ki bi utegnile hiti skodljive podjetnikom in trgovcem.

To seveda ni glavno. Vse uni-je vedo, da je policijska in serf-ška oblast proti njim tudi brez postav. Le malokje je delavstvo protezirano, v največji meri pa so ščiteni profitarji, katerim ni za zdravje in za življene delavev. Njihen smoter je edino čimvečji "čisti dohodek."

Dasi se je republikanska večina v zveznem kongresu — skupno z "južnjaškimi" demokratimi, zaletela po lanskih november-kih volitvah odločno proti organiziranemu delavstvu, se je vseeno pripravili, da so začeli poslanci povišljati.

Kajti njihove službe so dobre. In kdo ve, da li bodo korporacije zmerom zmožne blufati volitve sebi v korist. Sedaj so prilnosti še koristovcem ugodne. Ampak lahko se pripeti, da šine nekega dne med maso val spo-raznega — ljudska Velikančo!

KOMENTARJI

Zbira in presoja urednik

Norman Thomas agitira v "Callu" in na shodi, da naj zvezni kongres ne potrdi mirovne pogodbe z Italijo. Kajti — pravi Thomas — če bi kongres pogodbo obdrobil, bi izročil Italijo maršalu Titu v milost in nemilos. Izgleda iz tega, da je tudi Norman Thomas eden izmed onih, ki nič ne vedo, da se je Jugoslavija pod Titovim vodstvom borila proti fašizmu, Italija pa za fašizmom, dokler ni omagala in se po cerkvenih intrigah na "dostojen" način umaknila iz osiča.

V isti razpravi omenja, da veterani, ki so deležni posojil pod vladno zaščito, niso najboljše jamstvo, kajti le premogni ne zmagujejo obroku, zato so v finančnih krogih označeni za "slab riziko" in da naj se jim posojila daje le ako je vladna garancija zadostna.

Najbolj tragična situacija preveva sedaj malega trgovca, malega obrtnika in malega tovarnarja. Njihovo število se krči dan za dnem, ker postajajo ali ob podjetja ali pa se spreminjajo v agente monopolov.

Takovan "neodvisnih" ma-

lih podjetnikov

in trgovcev

slopih ni več, ker vse kar proda-

jajo, morajo kupovati od vele-

biznika, ki jih podjarmila le za

svoje majhne podružnice in jim

narekuje pogoje po svoji volji.

Prej omenjeni list ugatavlja,

da največ malega biznisa propa-

da v državah ob Pacifikom, pose-

bno v Californiji.

Februarja lanskega leta je

moralno zapreti svoj kjeft štirikrat toliko malih podjetij kot pa

leta 1945. In letos pa je v tem

oziru položaj še slabši.

Kar se tiče veteranov, pravijo vladni krog, da so se posu-

zili posojil mnogi zelo brezkrbo-

no, in ker jih ni šlo, se pustili

vse skupaj v nemar.

Kongresni

to dobro razumejo, a se ne

upajo uvesti ostreje regulacije,

ker hčajo zaradi "vztrjanja v politiki" ohraniti naklonjenost

bivših vojakov in mornarjev.

Merodajna zvezna oblast, ki

jamči posojil veteranom, je iz-

gnila te veliko denarja in prej

ali slaj pride ta problem na javno rešeto.

Drugo slabo obetače zna-

menje je krčenje ljudskih prihran-

kov. Znani so po vladnih virih

41 odstotkov, in povprečni zaslu-

žek pa je zmanjšan tudi v slični

meri, dočim pa so potrebne v

splošnem sedaj veliko dražje kot

pa pred dobrim pol letom. In na

jesen pa nam obetajo krizo, dasi

ne toliko kot je bila tista, ki

je nastala leta 1929. Ampak če

se dogodi, kdo ve, kako se bo

ravzivala, kajti naše narodno go-

spodarstvo je silno špekulativno.

pod Hitlerjem je na Koroškem izhajal slovenski list, ki je bil

kajpada pod cenzuro nacijev,

a tudi ljudje, ki so ga lastovali in

urejevali, so bili prijatelji poli-

tičke klerofašističnega režima.

Sedanji tednik pa je urejevan

v duhu "Titove Jugoslavije", to-

rej nimajo klerikalci iz čaršijskih

in Dolfusovih časov ni zra-

ven.

List je zelo agresiven in iz

vsebine je razvidno, da mu cenzura anglo-ameriške okupacijske oblasti ne nagaja preveč.

Kaj bo po konferenci v Mo-

skvi, na kateri kujejo mirovno

pogodbo tudi za Avstrijo, to je

je vprašanje. Bržkone je v mislih večinskih sil na moskovski kon-

frenici bilo že v začetku določeno,

da mora Koroška ostati pod

Avstrijo takoj kar je bila po

pri svetovni vojni.

John Krebel (istotako iz Clevelanda) svetuje, da

naj bi bilo v koledarju več

zgodovinskega gradiva. V

tem letniku ga iz naših naselbin ni, razen Rogljevega

spisa, F. A. Vidrovega o podpornih organizacijah ter

V. Cainkarjevega o delu našega ljudstva v pomoč stáremu kraju.

Vendar pa ga je vzlic temu več kot v katerikoli

drugi slični jugoslovanski publikaciji v Ameriki. Ured-

nik koledarja je šel svoječasno na potovanja v razne

krade z golj v namenu, da bi zbral podatke o naših lju-

deh, o naših kulturnih in drugih aktivnostih, o bojih

naših rojakov za obstanek — ampak zato je treba ne

samo časa temveč tudi denarja. Pomagali so pri teh

delih razni drugi naši rojaki in zato je baš

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DLAJSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Indija Jugoslovanska Delavka Tiskovna Držba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka po poldnevi za priobčitev v številki tečega teda.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor..... Frank Zatta

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

4301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864

ZADRUGE VSEH VRST POSTAJAJO

SVETOVNA EKONOMSKA SILA

Ena največjih hib zadružništva je, da nima dovolj časopisa. Posebno v Zed. državah je glavna pomanjkljivost. Kajti ameriški tisk je posest privatnega biznisa, ki je le za "free enterprise" — to je, za dotor profitov v privatne žepe, dočim zadruge v svojih kolonah ali ignorira, ali pa piše proti njim in hujša kongresnike, "da naj (zadruge) primerno obdavči, ker sicer je to diskriminacija proti privatnim podjetjam".

Zadruge v USA niso imele še nikoli lahke poti in je nimajo sedaj. Vendar pa se sijajno razvijajo — posebno ako se pomisli, da večina zadružnikov, bodisi v mestih kot na farmah, nima — kot pravmo — zadružne zavednosti. Zdržujejo pa se ljudstvo in kooperativna vzlici temu in to vsled gole potrebe v borbi za obstanek.

Informativna služba FLIS pravi, da ako tudi imajo zadruge težave na vseh koncih in krajih, vendar je to gibanje na pohodu in napreduje. Poročilo se glasi: "Zadružniško gibanje v Zed. državah je imelo bolj počasen začetek, ko se je pojavilo tekem zadnjih 25 let prošlega stoletja. Ali v teku zadnjih 30 let je pa bilo zabeležiti dobo neverjetno lepega porastka in razvoja zadružništva v Ameriki. Po nedavno objavljenem poročilu zadružniške lige (Cooperative League of U.S.A.) je smatrali preteklo leto kot pravo rekordno leto iz vidika uspeha zadruž, tako v postriku zadruž, kot v buzinessu in produkciji. Rastoče razpečavanje na drobno in debelo je na pravilo iz zadružništva v tej delži ogromno podjetje vredno milijard dolärjev iz vidika kooperativnega poslovanja. Ustanovljenih je bilo mnogo novih zadružniških podjetij in tovarn. Posebno je treba naglasiti nabavo oljnih posesti in pa dejstvo, da je tekom zadnjega leta zadružništvo naraslo za tri nove organizacije: National Cooperative Mutual Housing Assn., Cooperative Health Federation of America ter North American League of Student Cooperatives. Tako ima torej ameriško zadružništvo v svojem področju sedaj tudi kooperativne zdravstva, nudnje kreditov, gradnje domov, proizvodnje potrebnosti, bankarstvo, zavarovalnico ter kooperativna letna bivališča in druge letoviščne in zabavne ustanove za oddih in počitnikovanje, kakor tudi dijske kooperativne.

Teden pozneje (v nedeljo 20. aprila) pa bo "Prešeren" sodeloval na priredbi v korist Proletarca.

KONCERT PREŠERNA

V nedeljo 13. aprila bo v dvorani SNPJ v Chicagu koncert moškega pevskega zborja "France Prešeren". Kot vsako leto ("Prešeren" ima običajno dva koncerta na leto), se pričakuje tudi na to njegovo pripredbo tudi posetnikov kolikor jih sploh more v dvorano.

Teden pozneje (v nedeljo 20. aprila) pa bo "Prešeren" sodeloval na priredbi v korist Proletarca.

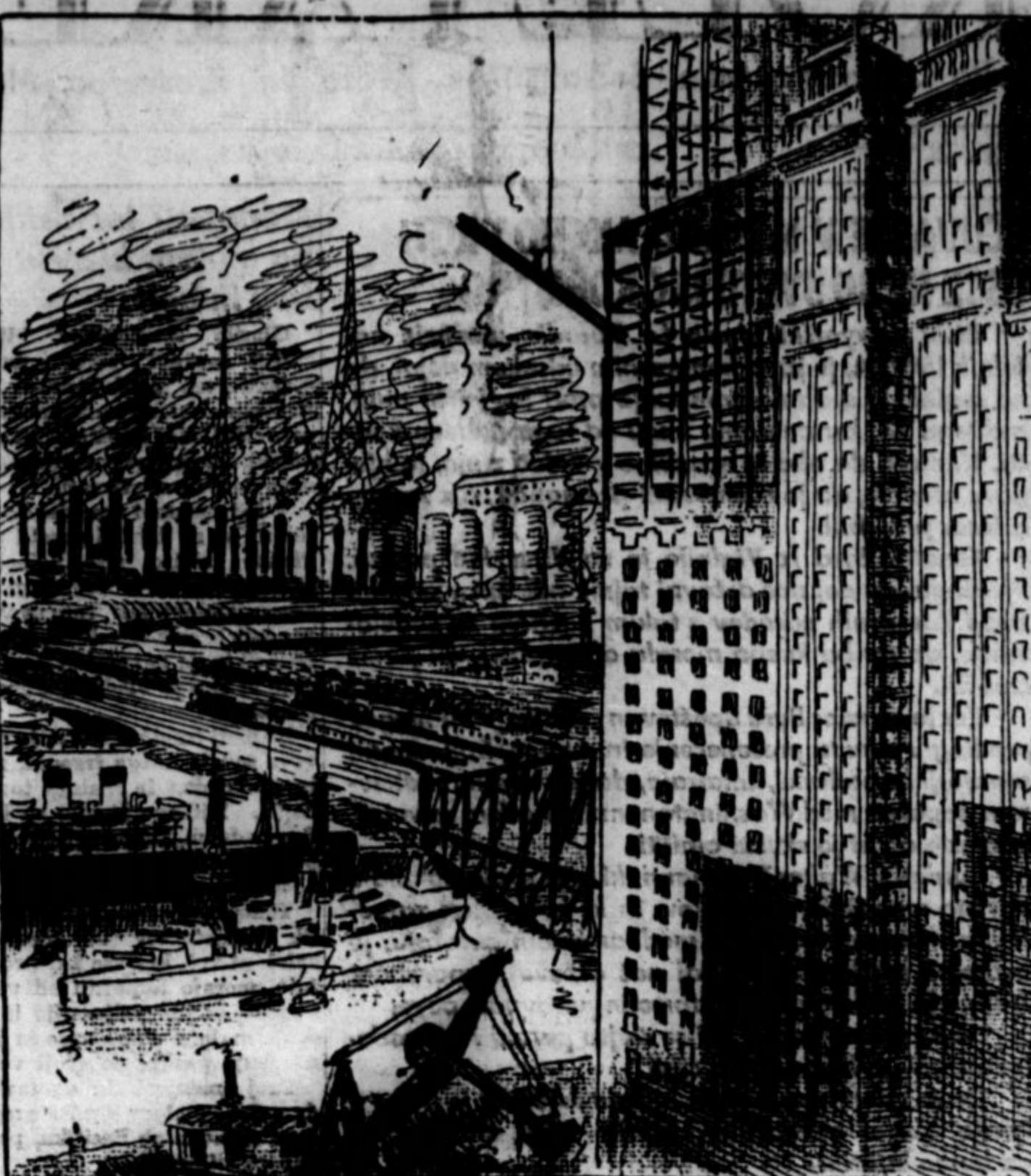
Okupacijske čete heččeljene

V Rimu je neki ameriški vojak postal menda vsled vinjenosti srberit, policaj ga je skušal pomiriti in arterirati, toda vojak ga je zbil na tla in nekega drugega, ki je hotel policaju pomagati, pa ustrelil. Dogodilo so se demonstracije in napisi so se glasili, čemu se (ameriške čete) ne pobero iz Italije.

Pred nekaj meseci so se vrstile slične demonstracije proti ameriškim vojakom na Kitajskem. In dogajajo se v masnih oblikah sedaj proti angleškim četam — pa tudi ameriškim — v Nemčiji.

Kadar se spominite svojev v starem kraju, pošljite jim lansk in pa letoski Ameriški družinski koledar! Stane letoski \$1.65, lanski \$1.50. Pošljite nam naslov in vstop, drugo izvršimo mi.

Kakega točnega splošnega po-

STANOVANJSKI PROBLEM v tej delži je čudo, ker smo v gradbeni industriji dosegli več kot povprečno katerakoli država na svetu. Ampak da manjka stanovanj, to torej ni vzrok pomanjkanja stavbenikov pač pa sistema, v katerem je sveti profi! glavni in edini smoter.

PO DUHOVNIKH GRE VERA GOR IN DOL

Spisok duhovnik JOŽE LAMPRET

(Konec.)

Obrabljeni frazi odpadega duhovnika postavljam nasproti narodnega pregorov: Po duhovnih gre vera gor in dol! Po proti-ljudskih duhovnikih, ki so bili že v predaprilski Jugoslaviji vpreženi v voz politične reakcije, ki so se kot taki pokazali tudi za časa gigantske borbe s fasizmom, še bla in bo šla vera dol z ljudskimi duhovniki pa bo rastla prava religioznost, očiščena politične, proti-ljudske pri-mesi. Pravi duhovnik je tam, kjer je ljudstvo. Večina slovenskega ljudstva se je tekom našrno osvobodilne borbe opredeliла za Osvobodilno Fronto (seveda, člankar bo rekel: za komunizem!). "Kako bi mogel biti pravi katoliški duhovnik pomagač komunistov?" Ali drugače, kako bi mogel pravi katoliški duhovnik biti pomagač ljudstvu? In vendar vse te prave katoliške duhovnike materialno vzdružuje "komunistično" ljudstvo. Dosledno teh logiki večina katoliške slovenske duhovštine ni bila v najtežjih dneh z ljudstvom. Oni, ki so trkali na svoja pravoverja katoliška in ljudska prsa — vodniki ljudstva — so že prečasno pobegnili, tako dr. Ahčin, ki je pred vojno zasedel mehak stolček v redakciji centralnega fašističnega lista v Rimu. "Pravoverni duhovnik in veliki zadružnik Gabrovšek in urednik "Slovenca" Kuhar sta v inozemstvu za zlato rezervo. Skof Rožman, ki je še leta 1944 govoril v stolnici, da ga je božja previdnost postavila na odgovorno mesto, je zbežal (morda bo člankar opravičeval tega s tem, da ga je spet neka takata previdnost olpkolicala...) Duhoščina iz Stajerske in Gorjenje je bila izseljena se nihče od njih razen "odpadnih" duhovnikov, ki so šli v partizane, predčasno ni vrnil. Duhovniki pa, ki so ostali še na svojih mestih, pa so se povezali z vse nadomnik pokretom. Postali so po logiki reakcionarjev "pomagači komunistov".

"Odpadli" duhovniki so umiali v strašnih mukah v celjskem piskru (znamen zapora za časa okupacije). Tako bivši škofski tajnik Potokar, Geršak, Zavrišnik, Zopet drugi so bili odpeljani v koncentracijska taborišča v Dachau, Mauthausenu — "odpadli" duhovnik Ledenik je prebil v Dachau 30 mesecov — kot pomagač partizanov. Medtem ko so "odpadli" duhovniki umirili in trpeli, so razni "pravoverni", sebi, ne Cerkvi zvesti duhovniki živelni mirno sigurno živeli v franciškanskih

samostanih ukradeno zlatnino ustasih žrtv. Nihče jih ni klical na zagovor. Noben ordinarij ni suspendiral teh proti-ljudskih duhovnikov. Nasprotno, mnogi visoki cerkveni dostojanstveniki, s člankarjem vred, branijo na vse pretege njihova dobro ime, ki so ga s svojim proti-ljudskim zadražanjem izgubili.

"Odpadli" duhovniki so tisti, ki se po pisanju "A. D." zbirajo v Celju na sestanek "narodne" cerkve. Plog teh sestankov pa ni nova verska ločina, ampak resolučija duhovnikov — pristašev Osvobodilne fronte levantinske skofije — o priključitv Trsta in Primorske Jugoslaviji. Sigurno bo našel za vse staro vneti člankar v cerkvenem pravu kaksen kanon, ki tako zavedno in sveto dežo ožigova kot delo kvizilongov Cerkve. "Odpadli" duhovnik namreč ni samo Lampret, ampak tudi stotne primorskis duhovnikov, ki so izdali proglaš na vodstvo mirovne konference za priključitev Primorske, Istre in Trsta k Jugoslaviji. Medtem pa je duhovnik člankarjevega kova pridigoval, da je bolje, da Trst pripada Italiji nego pa komunistični Jugoslaviji oziroma Sloveniji. Monsignor dr. Svetozar Rittig, poslanec zvezne beograjske "komunistične" skupine in minister v hrvaški vladi, ki ji predseduje komunist dr. V. Bakarič, je zabredel še dalje od Lampreta in Miška — šel je kot član jugoslovanske mirovne delegacije v Pariz in tamkaj (strmiti in se čuditi!) izjavil inozemskim novinarjem, da je na konferenci kot partizanski duhovnik. Ta Ti-

točni častilec je jasno govoril v skupščini: "Ako bi ne bilo vas, dragi maršal, ne bi bilo Jugoslavije!" Čudim se, da veliki inkvizitor "Ameriške domovine" ni predlagal predstojušemu ordinariatu, da ga za take "bogokletne" besede ne suspendira. Dolga bi bila še lista teh "odpadnikov", ki bi vsebovala razna imena in naslove, od nekdanjega generalnega vikarja Ilca do pomognega škofa ljubljanske škofije Vovka, ki so ali tesno sodelovali z ljudsko oblastjo ali pa javno v obliki spomenice zagovarjali svojo vdanost ljudski oblasti.

Glede razlastitve cerkvenih posestev, ki jo člankar v imenu proti-ljudske duhovštine ne призна, pa bi ga opozoril, naj si ogleda ustavo Zed. držav Amerike, pa bo videl, kake materialne prednosti uživajo verske skupnosti od strani države.

"A. D." se čudi krivoverski sekti v Savinjski dolini, ki jo je organiziral katehet med šolsko mladino. Mi prebivalci starega kraja pa se tudi čudimo, da je mogoče v kulturni in napredni Ameriki, da obstaja sekta belcev, ki lahko linečajo črnce. Pa ho moral člankar vendar priznati, da so Zed. države več kot pa Savinjska dolina. Mislim, da v to večstotletno tradicionalno dejstvo ne bo verjet samo slavn Mirko Kuhel, ampak tudi so-trudnik "A. D."

Teorija in praksa — ali: besede in dejanja

Lep vzgled izvrševanja telesnih del usmiljenja je bil starozakonsko Tobija, ki je pokopaval mrljice in tem izvršil eno izmed del usmiljenja, ki bodo ob vesoljni sodbi osnova plačila in kazni. Člankar se sklicuje na že v odgovoru omenjeni paganski izrek: de mortuis nil nisi bene. Potem naj besedam sledi tudi dejanja! Ce je lahko imel član framansko lože in kapitalist Weifert v Beogradu cerkveni pogreb, ga lahko ima tudi komunist, ako to sam želi ali njegov svojci! Seveda drže moja izvajanja po drugem starem rimskem reku: Quod licet Jovi, non licet bovi. (Kar je dovoljenega bogu, ni dovoljenega volu.) Op. M. K. To je tudi stari poganski pregorov, ki izpopolnjuje že citiranega. Vsa slična natezanja na kopito cerkvenega prava (Kodeksa) dokazujo vso ozkost političnega klerikalizma in njegovo enostranost.

Vprašam — kdo je bliže Kristusu, proletarec ali kapitalist? Kdo dejansko izvršuje evangelijske nauke — oni, ki sicer nosi v procesiji debelo svečo, gradi cerkvico in kapelico z denarjem, ki ga je ngrabil na osnovi kapitalističnega izkoriscenja — alita, ki morda ne veruje v Kristusa Boga, pa mu dejansko sledi, kot je sledilo po Blokovi pesnitvi 12 rdečih revolucionarjev Kristusu? Vera brez del je mrtva, to bi lahko vedel tudi člankar! Vem, da so v Ameriki sekte, ki vero postavljajo na trgovsko konjunkturično bazo. V takozvanih ogrevališčih velikih mest Zed. držav je pogoj, da brezposelnici dobi večerje — večerna molitev; jutranji adoraciji pa sledi zajtrk — tako postane molitev mesto izraza notranje religiozne dispozicije — dispozicija želodca!

Zdaj mamon-kapital gospoduje v Zed. državah in v vseh ostalih državah s starim družbenim redom. Lastniki kapitalističnega

časopisa se razvesele vsakega članka, ki vsebuje proti-ljudsko tendenco. Razvesele posebno takrat, kadar se v članku povdaja in posebno naglaša obramba vere, njene čistosti — ortodoksnosti, ki jo tudi Lampret privzava.

Ce bi prišel Upton Sinclairjev "They Call Me Carpenter" (Tesarjem me imenujejo), to je Krist — kot človek in prišel v Cleveland, pač vem, da bi ga "A. D." proglašil za "odpadnika" in krivoverca, kakor ga je proglašil in obšodilo cerkveno jugosloško sodišče. Ce pa bi hotel v redakcijo "A. D.", potem bi moral imeti legitimacijo JRZ (staro jugoslovensko) ali pa priporočilo kakšnega ameriškega reakcionarja.

Celje, 7. februarja 1947.

TISKOVNI SKLAD PROLETARCA

Prejeti do 3. aprila 1947.

PENNSYLVANIA:
Strabanc: Jacob Pavčič \$3, John Koklich \$1.

West Newton: Matt Oberman \$1, Moon Run: Jacob Ambrozich \$1, Cresby: John Kandare 50c.

Hermelin: Anton Zornik poslat \$4.40, Prispevali so: F. Primozič (Blairsville) \$2.40, John Shink (W. Newton) \$1, A. Chater (Pittsburgh) 50c F. Razorček (Clairton) 50c.

OHIO:
Cleveland: Peter Segulin \$2, Matt Pišler \$1, Jos. F. Durn 75c, Frank Bozje 50c.

Fairport Harbor: Lovrenc Bajec \$1.40, Warren: Elizabeth Peršin 50c, Lérain: John Slajnar \$1.

WISCONSIN:
Milwaukee: Frank March \$2. (Izročil Jacob Rožič.)

Sheboygan: Fred Toman \$1. (Postavil F. Stih.)

CALIFORNIA:
Los Angeles: John Ercek \$1, Jos. Parkel \$1.Fontana: John Pečnik 75c.
ILLINOIS:
Chicago: Mrs. P. Vrbovnik \$1.

Depue: John Zuglich \$1.

NEW YORK:
Gowanda: Jim Dekleva 75c, So. Dayton: John Maslo \$1, Gallup, N. Mex.: Matilda Bobany \$1, Mary Marinčič \$1.65.

Detroit, Mich.: Jos. Grum \$1.

Ely, Minn.: Jacob Kemstel \$1, Francis Seliškar 25c.

Pueblo, Colo.: Mary Hochevar 50c.

St. Louis, Mo.: Frank Roseman \$5. (Poslavil John Spillar.)

Skupaj \$37.95, prejšnji izkaz \$678.91, skupaj \$716.86.

Macedonsko vprašanje

V Skoplju je bilo nedavno sedem macedonskih prekučnih obsojenih v smrt, ker so snovali zaroto za ločitev Makedonije od Jugoslavije. Sedaj je v nji federativna republika. Obsojeni pa so že hoteli proglaši za popoloma samostojno državo. Baje so dobivali v teh naklepkih gmotno in "moralno" podporo od ameriških agentov.

Na drugi strani se med Macedonci in grški Makedoniji deluje za pridruženje njihne dežele k jugoslovenski Makedoniji. In angleški ter ameriški diplomati v Atenah priporočajo svojim vladam, da naj od Jugoslavije ter Bolgarije zahtevajo pojasnila, da li to gibanje podpirate in pa ako je njun načrt razčleniti Grčijo.

Najcenejše blago na svetu sta danes: človeško meso in človeška kri. — Eugene V. Debs.

Tole mi ne gre v glavo?

VELIKI POMLAĐANSKI KONCERT

Z IGRO

PRIPOVEDNI DEL

WANDA WASILEWSKA:

Iz ljubezni

(Nadaljevanje.)

Potem je zopet vzplaval. Iz sivega mraka, iz neizmernega prostranstva ga je priklicala naščačoča bolečina. Bilo je hladno. S težavo je obrnil glavo in opazil, da leži na zemlji. Prav pri ustih se je začenjala lisa snega, ki je bil posut z nečem črnim in prepojen z rdečim. Dalje je bila gola zemlja, potem pa spet sneg, položna reber, nekaj dreves. Skusil se je spomniti. Seveda, griček, znan, od tod so šli navzdol. Kam neki so vsi izginili, kam so se skrili? Hotel je zavpiti, a iz grla se mu je iztrgal le brezmočni jek. Ah, kako je mraz! Ledena zemlja, zoprena vlagava v zraku.

Nenadoma je zasrial šum. Z nečloveškim naporom je še nekoliko obrnil glavo. Nekdo je tu, pomagal bo odstraniti to strašno goro, ki se je zvalila nanj, osvobodil bo roke in noge spon, ki jih vežejo, odvzel bo težo, ki zastira okno in ga ovira, da bi videl, kot je treba. Bolničarji, kje so bolničari?

Jeza ga je pograbila. Kadar niso potrebeni, jih je polno na okrog, kadar jih pa potrebujes, ni niti enega psa. Spet je hotel zavpiti in spet je samo zaječal. Kakšen znan jek, a do kod? Da, saj res, to je bila mlada kavka, ki je padla iz gnezda in ležala na tleh, a ko jo je vzel v roko, ga je hotela kavsniti, začinkala je in zaječala. Samo da je bilo v njegovem lastnem jeku manj bojavitost kot v zvokih razjarjenega ptička.

Spet je nekaj zašumelo, v njegovem obzorju se je pojavila rjava lisa. Da, to je konjska glava. Prikazala se je nekod od spodaj, za njo je prišel napet, dvigjen hrbit. Videlo se je, da je konj nekaj vlekel. Potem se je pojavila človeška glava — to je bil domač človek.

Tista tam pa sta še vedno nadaljevala svojo strašino in smešno pot. Enkrat sta celo že prisla preko nevarnega mesta, a po dveh korakih se je začelo isto. Vojak je trmasto poganjal konja, konj se je trudil po zaledeni površini, dokler ni prišel trenutek, ko je kopito začelo drseti, konj se je pomikal nazaj, polzel v jarek in spet se je zacet obupni, brezupni, brezuspešni trud. Ranjenec na saneh se ni ganil, ni stokal, morda tudi ni vedel, kakšen boj se bije za njegovo življenje. Borba s poledejelo, spolzko rebrijo gore. Morpa da pa je umrl med to mučno vožnjo po pobocju.

"Tudi če je umrl," je mislil Grigorij, "vojak tega ne bo zapazil. Brez konca bo nadaljeval z delom, ki presega njegove moči, s hripavim glasom bo preklijal konja, prosil ga, mu brezuspešno prigoval, da samo še meter, dva, pet, in vse bogobro. In brez konca in kraja bo mali, kosmati konjiček napenjal vse svoje sile, da bi prišel do določene mesta, od koder bo zopet drsel navzdol, navzdol.

Borec je kričal in poganjal konja. Držal ga je in mu skušal pomagati. A tudi sam je drsel po gladki reberi. Pomikala sta se nazaj, nazaj, počasi, a brez pomoci, dokler niso v jarku izginile.

sani, potem mož in nato konjska glava.

Spet morje sive megle. In spet se vidi konjska glava, za njo glava moža, potem sani. Grigorij je vztajno opazoval, kaj se je dogajalo na reberi, kot da bi bilo to najvažnejše. Naprej, naprej — konj je previdno postavljal konita, napenjal mišice, sani so se pomikale naprej. Grigorij je čakan. Da, spet je isto mesto, konj je zdrsnil nazaj, zdrsel navzdol in spet je vse izginilo. In spet se je pojavil konj, mož, sani in na sanah visoka človeška postava, pokrita z odoje. Ranjenca pelje, je dognal Grigorij. Ranjenec je moral biti težko ranjen, nobene kretnje ni bilo opaziti, niti en stok se ni slišal.

Saj sem jaz tudi ranjen, je pomisli Grigorij in jeza ga je pograbila. Tu, dvajset korakov od njega je človek in gotovo ni sam, muči se s konjem, muči se s tem nesrečnim samimi in se na misel mu ne pride, da bi se obrnil, pogledal in opazil, da leži tu dvajset korakov proč, človek, ki mu je tudi treba pomagati ...

Ali pa je v resnici ranjen? Polnoma prepričan o tem ni bil. Najhuje je bilo to, da se ni mogel premakniti, da je bil stisnjhen v železne klešče. Vrh vsega pa je izgubil še glas.

Tista tam pa sta še vedno nadaljevala svojo strašino in smešno pot. Enkrat sta celo že prisla preko nevarnega mesta, a po dveh korakih se je začelo isto. Vojak je trmasto poganjal konja, konj se je trudil po zaledeni površini, dokler ni prišel trenutek, ko je kopito začelo drseti, konj se je pomikal nazaj, polzel v jarek in spet se je zacet obupni, brezupni, brezuspešni trud. Ranjenec na saneh se ni ganil, ni stokal, morda tudi ni vedel, kakšen boj se bije za njegovo življenje. Borba s poledejelo, spolzko rebrijo gore. Morpa da pa je umrl med to mučno vožnjo po pobocju.

"Tudi če je umrl," je mislil Grigorij, "vojak tega ne bo zapazil. Brez konca bo nadaljeval z delom, ki presega njegove moči, s hripavim glasom bo preklijal konja, prosil ga, mu brezuspešno prigoval, da samo še meter, dva, pet, in vse bogobro. In brez konca in kraja bo mali, kosmati konjiček napenjal vse svoje sile, da bi prišel do določene mesta, od koder bo zopet drsel navzdol, navzdol.

Grigorij je spet zaslišal oddaljeno grmenje. Slišati je bilo le topove — ne strojnico, ne puško. Boj se je po vsej priliki oddaljil na precejšnjajo razdaljo. Kako dolgo že leži tu? Zazdela se mu je, da je od tistega trenutka, ko je zagledal v jarku sani, minilo neverjetno dolgo časa. Ure? Dnevi? Ne, dnevi ne, saj še ni bilo noči. Sicer pa, kdo ve, mogoče je ta siva megla, ki se zgo-

ščuje in spet izgublja, noč?

Ni mogel odtrgati oči od premikajočih se postav na reberi, a njeni obriši so se bolj in bolj zgubljali. Konj je prenehal biti konj, človek je prenehal biti človek, premikali so se po snegu kot ogromne sence nečesa neznane. Morda pa je vse to bil le sen, samo noč v streškem jarku pred napadom? On samo spi. Ne-kako neudobno je legal, včasih se zgodi tako in zato je padla nanj morja težkega sna in ga duši, ga davi, ne da mu dihati. Na reberi ni nikogar. Kako to, saj to je tista reber, ki jo je opazoval, ko so zavzeli postojanke? Z gornej postelje se je nekaj zvalilo nanj in ga davi, davi. Zbuditi se mora, takoj se mora zbuditi. No, da, saj tako se dogaja v spanju: zavpiti hočeš, napenjaš se, da si ves potan, glas pa umira v grlu, trga se le v slabem, nemočnem jeku, v neslišnem kriku ... Razumljivo, to je sen ... In ta megla, spet se zoščuje, ogromna, brezmejna, ves svet napoljuje, gibljiva, bolezenska. Na nerazumljiv način je megla bolela, čeprav je bila izven njega in ni imela z njim niti skupnega — in vendar je bolela. Grigorij se je začudil, kako ne more biti. Spomnil se je sivkastih vzboklin in vdolbin, hotel jih je pogledal, pa jih ni bilo več. Bil je samo rokav vojaške sukunje. Ni se mu več posrečilo, da bi ga videl tako, kot ga je v začetku.

Z trenuteku se mu je zazdelo popolnoma nesmiselno, da leži tu. Saj lahko enostavno vstane in gre, ne da bi se menil za to težo, ki se je zvalila nanj. Vse to je samo sen, treba je samo vstati in iti. Ah, ti tepeci, saj nikomur ne pride na misel, da se on tako muči, nihče ga ne prime za rame, ne potrese, ne zбудi. Saj bi morali razumeti ...

Nenadoma se je megla razgubila, kot bi jo nekdo pretregal na dvoje. Grigorij je začutil močno bolečino in spoznal vse s pretrešočo jasnostjo. Ne, to ni bil sen. Napadli so vasio na griju, potem je priletela krogla, ne spominja se več, da bi tekel dalej, po vsej priliki ga je ta krogla ranila. Sedaj leži ranjen pod trupli ubitih tovarišev. Očividno so jih prenesli sem na ta kraj in so tudi njega šteli med mrtve. Tam po reberi peljejo ranjenca. Ce bi mogel zavpiti, bi prišel rdečearmejec in bi mu pomagal. Zavpiti pa ne more.

Treba je čakati. Na koga prav za prav? Ali da bo kdo prišel mimo, ali da bodo začeli pokopavati padle in ga bodo našli? Samo, da ne bi izgubil zavest, da ne bi spet mislili, da je mrtev. Vprašanje je samo, kdaj bodo prišli sem. Lahko se to zgoditi danes, jutri, pojutrišnjem.

Mraz je postajal vse bolj prodoren. Grigorij je bilo strašno slabo. Ko bi vsaj vedel, kam je ranjen. Pa se tega ni mogel dočiščiti. Kdo bo močnejši — on ali rana, mraz ali čas?

Cas pa se je neznosno vlekel. Saj ne more biti res, da bi to trajalo, tako dolgo, kot se mu zdi. Tam na reberi se človek še vedno bori s poledicu in s konjem v obupnem spopadu za življenje drugega človeka.

(Dalje prihodnjic.)

Za skrajšanje predsedniškega termina na 8 let

Komaj je bil v kongresu sprejet dodatek k ustavi, da ne smeti nihče predsednik Zed. držav več kot osem let (dva termina) že ga hite odobratvi legislature posameznih držav druga za drugo. To je 22. dodatek k ustavi. Potrditi ga mora najmanj 36 držav, predno postane veljavlen in časa zato imajo sedem let. Ako ne dobi v tej dobi zadostne večine, je vržen z dnevnega reda.

Ignoranca je prekletstvo od Boga. Znanje je perot, ki te ponese v nebesa. — Shakespeare.

NE ČAKAJTE,
da prejmete drugi ali
tretji opomin o
potečeni naročnini.
Obnovite jo čim
vam poteče. S tem
prihranite upravi na času
in stroških, ob enem pa
izvršite svojo obveznost
napram listu.

Cemu jemo mi, le močnik, dočim sem videl, da pri gospodu je meso in prikuhe?

MNOŽITEV POŽAROV KATASTROFALNA ZA VSO NAŠO VELIKO DEŽELO

Požari se v ameriških mestih in v gozdovih dogajajo čezdaj bolj pogosto. Povzročajo ogromno škodo.

Narodi stradajo, tu pa je v minulih mesecih zgorelo v skladisih ogromno žita. Ljudje po svetu so prezevali, tu pa so zgorale velikanske zaloge bombaž.

In pa zaloge drugih potreščin, n. pr. obuval.

Veliko požarov so podnetini duševno bolni zlikovci, mnogi jih je nastalo vsled pokvarjenih električnih napeljav, a največ tako ugotavljajo zavarovalnice — pa vsled nepaznih kadilcev, ki mečejo goreče užgalice in pa cigarete kamor je — ne da se bi domislili, kaj riskirajo s tem nepremišljen početjem.

Marsikak požar je tudi v naprej zamisilen — lastniki si namreč misijo, da bi se na ta način iznenabili starega imetja ter si z zavarovalnino nabavili novega.

V teh neprevidnostih, in v zločinih, pa ne gre samo za materialno škodo temveč tudi za življenja. Ako zgori tovarna, ali hotel, ali prodajalna — vse to se lahko obnovi.

Ziviljenja zgorelih žrtv pa je nemogoče obnoviti.

Časniški agencija FLIS je o tem priredila informativni članek, ki ga je vredno prečitati.

Požari: ameriška tragedija

Nebriznost in nepazljivost povzročiti največ požarov, ki uničujejo življenja, zaslužek — kjer zgrijajo lokalne tvornice — in domovi. Iz tega vidika je nagla in ogromna porast škode povzročena vsled ognja v Zed. državah resnični problem za vse Američane, mlade in stare, za mestne in podeželske prebivalce.

Požari so pričeli naraščati leta 1939. Potem je prišla vojna in ljudje so se izgovarjali, da je naraščanje škode vsled požarov pripisovati večjemu industrijskemu obratu in trgovini, pomanjkanju moške sile in opreme pri ognjeških oddelkih in društvinah ter vojnemu naporu sploh. Potem takem bi se bila situacija moralna izboljšati ko je enkrat minila vojna. Toda se ni. Od konca vojne sem prisadevalo požari prav toliko in še več škode v življenjih in imetju kar končno med vojno. V zadnjih šestih mesecih preteklega leta je nad dvesto oseb zgubilo življenje v treh hotelskih požarjih. Sieherni izmed nas se živo spominja strašnih slik in opisov teh požarov.

Začetkom leta 1946 je bilo zaznamovati največjo porast škode prisadete vsled požarov. Tako je izjavil Frank A. Christensen, predsednik narodnega odbora zavarovalnih družb proti ognju. Izplačila so v mesecu aprilu izkazovali način pojavljanja požarov v javnosti, ki je bil dobro počasno in vredno. Pojavljanje požarov je bilo v zadnjih šestih mesecih preteklega leta nad dvesto oseb zgubilo življenje v treh hotelskih požarjih. Sieherni izmed nas se živo spominja strašnih slik in opisov teh požarov.

Požar je razvidno, da imamo tekmo v pridobivanju novih naročnikov ne da bi si v ta namen osnovali kako organizirano kampanjo. Nádejamo se še mnogo takih odzivov kot so gori omenjeni.

Jim Dekleva (Gowanda, N. Y.) je poslal obnovitev naročnine za J. Venejo, in ob enem piše, da je agitacija težavno delo, ker te ljude, ko jih običaš, kar obiskajo z izgovori. Pritožuje se tudi zaradi nerednega dostavljanja lista. Včasi ga prejmejo še na slednji teden. Pravi, da se bi slednji teden pritožil, bi bilo nesmiselno, ker tamkajšnji gospodje ne dobrovrajo načel, za katere se bori Proletar. Njim je zato, da ljudje hodijo le na štih in k maši.

Minuli teden smo imeli obiskovalce iz par krajev. Iz West Allisa je bil tu Vincent Pugelj, ki je bil na potu v New Orleans in Florida; iz Milwaukeeja so nas obiskali Frank Ermend s soprogo. Jacob Rožič je včerjih vse drugi razdeliti načel, ki se bodo nudit les, ki nam je tako potreben v stotem svrhe. Dvesto gozdov požarov letno uniči milijone akrov gozdov v naši deželi. O tem bi moral sleherni izmed nas pomisli preden vrže iz avta ali vlaka napol zgorjenje cigareto, ali morda pusti v gozd tleti žerjavico ognja ob katerem si je družina na nedeljskem izletu napravila južino.

Sicer pa ogenj ni edini uničeval naših lepih gozdov. Ljudje sekajo dvakrat toliko lesa kot je letno posajeni novih dreves. To prav načelnik gozdne službe Zed. držav, ki je pred nedavnim posvaril Američane naj čuvajo gozdove dokler jih imajo. Obenem pa je tudi zahteval, da se preostale naše gozdove dobro zaščiti pred ognjem potom dobro organizirane obrambe proti požarom in pa izobraževanjem ljudstva v splošnem, posebno mestnega ljudstva, ki ne pozna vrednote gozda za deželo in je skrajno nepazljivo, ko zaide po

Mirko Jelatin, tenor

12-inch records \$12.25 COD, plus postage

B-001 Ringelspil, polka Vesela vdova, polka

B-002 Židana marea, polka Zeleni hribi, valček

Toni Omerzo orchestra

C-411 Priljubljena polka Po polj sva se sprehaja, valček, Kusar's orchestra

C-1120 Beer Barrel polka Helena polka—Emilia p. Sul's Musette Orchestra

V-23025 Po jezeru bliz Triglav

Oh, on ura že bije

V-23026 Jurin Benko vzemi Lenko

Pobič sem star šele 18 let

V-23027 Pa kaj to more biti Mene pa glava boli

V-23028 Milnar, narodna pesem Vsi so prihajali

Botringer, Christ. party

"Adria" in Hojer Trio

Write for free catalogue of all new to

BUSINESS DIRECTORY

KAKO SE RAZVIVA ZDRAVSTVENA SLUŽBA V SLOVENIJI

Spisal Dr. VITKO MUSEK

Narodna osvoboditev je prinesla na vseh področjih slovenskega javnega življenja in ustvarjanja nove pobude. Sprožila je celo vrsto velikih del, ki si jih v predpriiski Jugoslaviji ljudje niti zamislili včasih niso mogli. Ze obnovitev domovine, ki jo je tako strašno razdejala in uničila vojna s svojimi strahotami, je takoj veličastno dejanje narodov Jugoslavije, da si ga je težko po samem opisovanju predstavljati. Samo tisti, ki je videl, kako narodi Jugoslavije z vso voljo in največjo pozrtvalovnostjo obnavljajo, gradijo in urejajo svojo domovino in svoje življenje, si lahko ustvari vsaj približno sliko o novi Jugoslaviji in novem življenju, ki je zraslo v težkih borbah za svobodo.

Pridobitve narodno-osvoboditvene borbe se povsod kažejo v dejanh. Tako na gospodarskem, kakor tudi na političnem, socialnem in kulturnem polju se kažejo lepi uspehi in plodovi velike ugtvarjalne volje, s katero so leta 1941 vzeli jugoslovanski narodi svojo usodo v lastne roke. V novi Jugoslaviji si resnično ljudsvo ustvarja boljše življenje.

Tudi v zdravstvu se je začelo graditi in delati z novim polem in novimi močmi. Velike socialne izpomembe, ki so iz dosedaj izrabljениh in zatiranih naredile vsestransko ustvarjanje ljudske množice, so naslej svoj odmev tudi v ljudskem zdravju po vsej Jugoslaviji in tudi v Sloveniji.

Novi odnosi v zdravstvu
V predpriiski Jugoslaviji je bilo najbolj značilno, kar se zdravstva tiče, da so delovni ljudje imeli od vsega, kar naj bi služilo ljudskemu zdravju, zelo malo. Tistih, ki so uživali malenkostne dobrine socialnega in zdravstvenega zavarovanja, je bilo v Sloveniji sorazmerno malo. Toda tudi tedanje socialno zavarovanje je bilo polno bikrokratskih priveskov, ki so bili samo na skodo delovnemu ljudstvu. Drži popolnoma resnica, da so pridobitve zdravstva lahko uživali samo tisti, ki so imeli denar. Vsi drugi so bili bolj ali manj, kar se zdravstvene zaščite tiče, zapostavljeni in ne-preskrbljeni.

Novo ljudsko zdravstvo v Sloveniji hoče oskrbeti in nuditi vso zdravstveno zaščito in pomoč vsemu ljudstvu. V tem celiu je bilo izvršeno tudi v zdravstvu veliko dela, ki dokazuje dvoje. Na eni strani so tudi v zdravstvu ustvarjeni novi odnosi. Ljudstvo se vedno bolj in bolj zaveda, da bo moglo storiti vse naloge, ki so nujno potrebne, če bo zdravo. Zaradi tega najesnejše sodelujejo v organizaciji zdravstvene službe, zato pomaga organom ljudskega zdravstva na vseh področjih. Na dru-

gi strani pa so napredni zdravstveni delavci, ki so najbolj aktivno sodelovali v narodno-osvobodilni borbi, prinesli in skupaj z ostalimi zdravstvenimi delavci ustvarili prisrčne odnose sodelovanja in skupnega dela med zdravstvom in ljudskimi množicami. Zato danes mirno trdijo, da raste v Sloveniji resnično ljudsko zdravstvo. To ljudsko zdravstvo, si je postavilo kot svojo največjo dolžnost in naloži, ščititi, hranevati in dvigati ljudsko zdravje, preprečevati nastajanje in razvijanje bolezni in zdravstveno delo dvigniti na najvišjo stopnjo ter ga izpopolnjevati z vsemi najnovejšimi pridobitvami zdravstva.

Zaščita otrok in mater

Otroku in materi posveča zdravstvo posebno skrb in pažnjo, kajti dobro se zaveda, da pomenjata največjo vrednotno mladi državi. V okviru bolnišnic je bilo dosedaj ustanovljenih in oprenjenih troje porodniških oddelkov (v Celju, Mariboru in Novem mestu). Prav tako sta bila ustanovljena oddelka za otroške bolezni v Celju in Mariboru. Zraven teh sta bila v obeh obmejnih mestih ustanovljena in oprenjena krasna dečja domova, posebno lep v Mariboru, ki ga je uredila in organizirala partizanska zdravnica dr. Grosmanova. V Celju je na meščen dečji dom v razkošni vili hitlerjevskega kapitalista Westna.

Vzgoja zdravstvenega narača

Posebno občutno je v Sloveniji pomanjkanje zdravstvenih delavcev. Vsega je zdravstvu primanjkovalo: zdravnikov, zdravstvenih sester, otroških negovalk, lekarjev, bolničarjev, babic. Kot ena največjih nalog zdravstva v Sloveniji se postavlja vzgoja zdravstvenega narača. Ljudska oblast je zato izpopolnila dosedaj nepopolno medicinsko fakulteto v Ljubljani, ki je začela takoj po osvoboditvi z delom na vseh oddelkih. Zraven medicinske fakultete je zdravstvo odprlo tečaj za bolničarje, za instrumentarke in ortopedke, asistentke, šolo za zaščitne sestre, srednjo zobotehniško šolo, tečaj za resinfektorje, tečaj za otroške negovalke in tečaj za zdravstvene nadzornike. Zgradbi ljudskega zdravstva so potrebeni kadri in vsemi silami jih je treba izisolati in pripraviti za delo.

Bolnišnice
Vojna je mnogo bolnišnic težko poškodovala, mnogo so jih okupatorji, posebno Nemci, popolnoma izropali. V Sloveniji je pred vojno bilo premalo bolniških postelj. Skrb zdravstva v Sloveniji je, da dobi odgovarjajočo število bolniških postelj. Zato se polagoma izgradjujejo tako imenovani bolniški centri, kjer bodo vse potrebine zdrav-

stvene ustanove, ki bodo stale na strokovni višini dela v kliničkah. Ob osvoboditvi je bilo v Sloveniji 4680 postelj v bolničah, v sredini leta 1946 pa jih je bilo že 5906. Nujno je bilo potrebno dvigniti kvalitetu dela v bolnišnicah in seznaniti vse zdravnike v njih z najnovejšimi pridobitvimi medicine. Temu služijo posebni izpopolnjevalni tečaji za zdravnike bolnišnic, ki se vršijo na klinikah v Ljubljani, a obenem posiljajo klinike v posamezne bolnišnice svoje asistente, da morejo posamezni zdravniki na nekajmesečne specjalizacije v Ljubljano.

Zdravilišča

Med zdravilišča je posvečena posebna skrb zdraviliščem za tuberkuloze. Tuberkuloza se je sorazmerno zvišala med slovenskim narodom in ljudsko zdravstvo hoče nuditi ljudstvu, usa razpoložljiva sredstva, da se zajezi porast tuberkuloze. V Sloveniji delajo tri ljudska zdravilišča za jetiko: na Golniku, v Topolšici in v Novem Celju. V okviru vsake bolnišnice pa bodo v letošnjem letu že imeli poseben oddelek za jetične.

Zobozdravstvo

Dosedaj so imeli le člani socialnega zavarovanja možnost zdraviti si zobe. Ljudsko zdravstvo Slovenije se v polni meri zaveda, da je nujno potreba ljudem priskočiti na pomoč. Ustanovljenih je bilo dosedaj 21 javnih zobnih ambulatorjev, ki jih pred vojno v Sloveniji sploh niso poznali.

Zdravstvena zaščita

Med največjimi nalogi ljudskega zdravja spada brez droma, kakor smo že rekli, zaščita ljudskega zdravja. Tem namenom služi v Sloveniji 34 splošnih ambulanc, 44 dečjih posvetovalnic, 19 šolskih poliklinik, 22 protituberkoznih dispensarjev, 4 bakteriološki laboratorijski, 7 laboratorijski za pregled živil in 7 javnih kopališč. Vse te ustanove so bile na novo ustanovljene, izpopolnjene ali modernizirane po osvoboditvi s pomočjo najširših ljudskih množic.

Zdravstvena prosjeta

Pred vojno skoraj niso poznali v Sloveniji ljudske zdravstvene prosvete. Sele po osvoboditvi so začeli v tem pogledu na načrtom in uspešnim delom. Redno izhaja zdravstvenovzgojna revija "Priroda, človek in zdravje", a zraven tega je bilo izdanih preko 128.000 zdravstvenoprovetskih brošur in preko 800.000 letakov.

Ljudsko zdravstvo v Sloveniji se, kakor smo videni iz na kratko povedanih podatkov, moreno razvija in pridobiva na obsegu. Kakor vidimo povsod drugje živahnaktivnost in razgibanost, tako so tudi v zdravstvu na delu vse sile, da čimprej uredijo zdravstveno službo tako, da bo resnično služila delovnemu ljudstvu, ki je priborilo Jugoslaviji in Sloveniji svobodo in boljše življenje.

Wallace o internacionilizaciji

Bivši podpredsednik Wallace je dejal, da ker zahteva naša vlada mednarodno upravo nad plovbo po Donavi in nad Dardanelami, čemu ne bi veljalo isto pravilo tudi za Panamski ter Suški prekop.

Njegov nasvet so v Washingtonu ter v Londonu ignorirali.

Seznam priredb slovenskih organizacij v Chicagu

Organizacije v Chicagu in okoli, ki žele imeti svoje priredebe označene v tem seznamu, naj nam sporoče podatke, enako tudi pojavne v služaju pomoci.

Zenski klub Bled priredi zabavo v soboto 12. aprila v dvorani Ameriške legije na 2124 N. Halsted st.

"Prešernov", koncert v nedeljo 13. aprila v dvorani SNPJ.

Priredba v korisi Proletarca v nedeljo 20. aprila v dvorani SNPJ. Sodelujejo pevci v pevki "Zarje" iz Clevelandu in drugi.

Kegljaška tekma SNPJ in zaba-va 26.-27. aprila 1947. Zabava 26. aprila v dvorani Sokola Havlicek Tyrš. Kegljaška tekma 27. aprila v Cascade Center Alleys, W. Cermak Road.

Centralni odbor SANSojih po- držujoči v Chicagu bo imel priredbo v nedeljo 11. maja v dvorani SNPJ. Vprizorjena bo E. Ganglova drama "Sinh."

Priredba se vrši pod pokroviteljstvom kluba štev. 1 JSZ. Vstopnice v predprodaji lahko dobite pri članih in članicah kluba, v raznih lokalih ter pri mnogih drugih prijateljih "Proletarca" v Chicagu in okolici.

VSTOPNINA SAMO 60c.

V nedeljo 20. aprila je Proletarčev dan!

"Have Your Eyes Examined"

By Registered Optometrists

Dr. Soble Optical Co.
5147 West 25th Street

Telephon OLYMPIC 2427

"Complete Optical Service at Lowest Prices"

Open Wednesday, Friday & Saturday till 6 P. M.

Monday, Tuesday & Thursday evenings 8 P. M.

Dr. JULIUS R. SOBLE

Optometrists and Optician 17 years in Chicago

Dr. MILTON S. SOBLE

Kaiser-Frazer Dealers on the North Side

We Deliver Sooner Than You Think

CASH

Trade-In Not Required

TIME PAYMENT

WE ALSO HAVE AN EXCELLENT SELECTION OF USED CARS

marty oppman

motors, inc.

2747 Lawrence Avenue

NOW YOU CAN MAIL DRIED FRUITS AND CANDY TO FRIENDS IN YUGOSLAVIA

My delicious homemade candies and finest dried fruits from California's fertile valleys, carefully packed and mailed postpaid anywhere! Write for catalog to—Alice Sweet, proprietor

Ace Frame & Axle Service

"Bee Line System"—Frames, axles wheels. We increase the mileage of your tires by static and dynamic balancing of wheels. "Knee Action" specialists.—Repairs like new. All work guaranteed.

4273 N. Elston Irving 7270

OTTO'S AUTO REPAIR SHOP

Repairs on all Fabrics and Models. Expert Motor Repairing. Brakes, Generators, Carburetors, Frames and Wheels straightened.

3939 NORTH KEDZIE Juniper 5629

MASTER ALIGNMENT SERVICE

for trucks and cars. Straightening of chassis. Master Bee Line Equip. operators

Established 1925. Complete Auto Repair.

2547 LINCOLN AVENUE LINCOLN 1151

PLEASE!!

Sell us your car for SPOT CASH

as we are DESPERATELY in need to fill a VITAL contract.

Call MR. GOY LONGBEACH 2937

MUST HAVE AT ONCE!

Dependable small car capable of making long trips.—Pay cash.

Phone DORCHESTER 4998 Apt. 1 — Ask for TOM

WANTED AUTOS

If other dealers are WEAK,

call the GREEK

2340 NO. WESTERN AVE. Humboldt 7070

ALL MAKES — '41—'47

Wrecks or clean—Top cash prices

We handle any unpaid financing for you.

See us first for the best deal in town

1041 NO. CICERO AVE. EST. 7255

WANTED MODEL — ANY MAKE '41s — 47s

"Our Prices Top 'Em All"

AMERICAN MOTOR SALES

3353 N. Cicero Ave. Avenue 7444

TWO-FLAT, \$5.900

4514 S. Union

6 and 6 — Basement — Concrete

Foundation — 1st Floor Vacant

ACT NOW!

PAUL SHALON

2532 West 63rd St.

HEM. 8300

Carpet & Furniture

CLEANED IN YOUR HOME OR OFFICE

BIRKLAND CLEANERS

1742 DEVON AVENUE Phone ROG. 5108

HARRISON AUTO SERVICE

BODY & FENDER REPAIRS

COMPLETE AUTO PAINTING

1026 W. HARRISON ST.

MON. 6371

SPRING 3171

CASH for your car

We come to your house

CALL STASH

SPRING 3

Kaj se dogaja sedaj v Abesiniji in kdo je sedaj njen pravi glavar?

O Abesiniji (Etiopiji) se po vranem področju okoli 10,000 vojnih ležišč v njih. Bilo je poročano, da je dobila monopol za iskanje olnjih ležišč v nji ameriška oljna družba Sinclair, v ostalem pa da v nji prevladuje angleški vpliv.

"Primorski dnevnik" je prisobil o tem članek iz moskovskega časopisa "Trud", ki priča, da se zapad in vzhod križata tudi v Selaisijevem cesarstvu. Ponatiskujemo ga v celoti.

Leta 1935 je fašistična Italija brez vojne napovedi napadla Abesinijo. Sredi leta 1936, po zlomu junaškega odpora abesinske vojske, je zasedla vse abesinsko ozemlje in priključila Abesinijo k svojim kolonialnim posestvom. Abesinija, Eritreja in italijanska Somalija so dobile novi naziv — "Italijanska vzhodna Afrika".

Leta 1940. je Anglia začela vojne operacije proti italijanski vojski v Abesiniji. Pri teh operacijah so aktivno sodelovali abesinski partizani. Dovolj je, če navedemo, da so abesinski partizani v najhujših bojih samo na področju Hararja in Keren, po podatkih angleškega tiska, zadrlvali okoli 75 italijanskih bataljonov. Ob koncu leta 1941. so bili italijanski osvajalci izgnani iz Abesinije.

Abesinsko ljudstvo, ki je občutilo vso težo fašistične oblasti, se je povrnilo k normalnemu življenju. Toda čakale so ga nove izkušnje; to pot pa s strani države, ki je skupno z njim čistila abesinsko ozemlje od italijanskih osvajalcev. Angleška vojna komanda je s pretezo, da vojna v Afriki še traja, da francosko Somalijo upravlja oblasti, ki so pod nadzorstvom Vichyja in izgovorom vojne nevarnosti s strani Japonske — zasedla pokrajino Ogaden in obmejno področje, ki je dobito naziv "Reservirano področje".

To ozemlje obsega tretjino vsega abesinskega ozemlja (vsa Abesinija meri milijon kvadratnih km). Abesinski car Haile Selasie je 16. junija 1946. izjavil dopisniku agencije Rueter, da je bilo ozemlje Ogaden in "Reserviranem področju" prepusteno zaveznikom začasno in samo za čas vojne. Kakor so pokazali poznejši dogodki, postavljajo Angleži to vprašanje popolnoma drugače.

Na zasedenem ozemlju je angleška komanda namestila svoje južnoafriške cete, obnovila in zgradila celo vrsto novih letališč, popravila stare ceste in zgradila nove, ki so strateške važnosti, ter je trasirala novo cesto, ki veže Ogaden in "Reservirano področje" z angleško in italijansko Somalijo.

Angleži so postavili ojačene straže na vseh teh prometnih poteh, kar ovira normalno življenje krajevnega prebivalstva in tudi notranjo trgovino. Angleška komanda je postavila svojo upravo na področju zasedene Abesinije in prepovedala dostop v Ogaden ne samo tujcem, pač tudi abesinskim državnim uradnikom. V tem delu Abesinije je celo prepovedano razobesiti abesinsko državno zastavo. Namesto nje visi angleška državna zastava.

Angleži se opirajo na svoje cete, ki po poročilih tujega tiska stejejo v Ogadenu in "Rez-

vihi letalskih oporiščih v Abesiniji sedaj po zaključku druge svetovne vojne?

Bivanje angleške vojske na ozemlju Abesinije je privelo abesinsko ljudstvo do tega, da marsikaj ugiba. Medtem pa ne dopušča angleški načrt v Afriki, da ustvari "Veliko Somalijo" in jo postavi pod svoje nadzorstvo ter ji priključi italijansko Somalijo na račun abesinskega Ogadena in "Reserviranega področja", nobenega dvoma o tem, da hoče Anglia razširiti svoj kolonialni imperij na severovzhodnem delu Afrike. Vse to dela na račun Abesinije, članice organizacije Združenih narodov, aktivnega sobojevnika v vojni proti fašistični Italiji.

Uresničenje tega načrta bi povzročilo Abesiniji ogromno škodo in bi dovedlo do nadaljnega ojačanja skoraj monopolskega položaja Anglie na področju Rdečega morja. To je cena, ki jo Anglia nudi Abesiniji kot nagradu za izgon italijanskega okupatorja.

Vabilo uredniku in drugim na priredbi dveh organizacij

Johnstown, Pa. — Rad čitam Proletare, posebno še skozi minuto zimo, ki je bila izredno dolga. Vlekla se je kot mirovna konference.

Meně tak pogajanja zanimajo, kajti v njih se odločuje usoda sveta. Blagostanje, ali pa revščina posameznih dežel.

Iz Slovenije (z Bleida in Jesevic) dobivam od sorodnikov bolj žalostne vesti. Tam je pomanjkanje oblike, obutve in seveda tudi žive.

Pripovedujejo, da se sedanja vlada trudi izboljšati položaj, a razdejanje je preveliko in se ga ne more popraviti kar preko noči.

Vrh tega pa ima država še ovire znotraj in zunaj svojih mej.

Za preprostega človeka je to sprememjanje v politiki nesprejemljivo. Le čemu toliko nasprotiva proti Slovanom? Anglosaksom se sedaj ne zdi vredno, da bi jim potrebščine prodajali niti za zlat denar, kajše na upanje!

Očividno je v načrtu sedanega svetovnega vlebebniza držati male narode stran od trgovine in od vsega drugega kar prinaša blagostanje.

A bo to stanje za zmerom veljalo?

Mi tukaj očividno ne moremo nič storiti. Protesti so brez učinka. To vemo izkušenj. Edino kar še zmoremo je, da pomagamo svojem v našem rodnom kraju.

V ta namen priredi podružnica SANSA št. 35 v soboto 3. maja v veselico. Vrnila se bo v Slovenskem delavskem domu.

Naša dolžnost je, da se od časa do časa spomnimo takih lačnih in bosih, ki niso prišli v bedo po svoji krividi. Torej zapomnite si datum tretjega maja.

Naše Slovensko bratsko samostojno društvo Moxham pa bo slavilo svojo tridesetletnico v soboto 19. aprila. Lani tega jubileja nismo mogli praznovati, ker ni bilo mogoče takrat dobiti potrebne "jedace in pijače", zato smo slavnost preložili na letos.

Ker je to društvo naročnik Proletarca skorod začetka, vabimo i njegovega urednika, da pride 19. aprila na našo jubilejno prireditev. Zagotavljamo njo v vsem drugim, da bo to pravorstna zabava in da bomo vsekmu fino postregli.

Frank Zupan, tajnik.

Noša nova vnanja politika dobila veliko graje

(Nadaljevanje s 1. strani.)

Tega seveda naša vlada ne bo storila, kajti Truman je napovedal vojno komunizmu "vseprvos", ne samo v Grčiji in Turčiji.

Naše nove vojne baze

Nova ameriška vranja politika — takozvana — pomeni predvsem podpiranje starega reda in pa status quo. V Grčiji imamo vojne baze že urejene, pristanišča pripravljena in naša mornarica je sedaj v grških ter turskih pristaniščih usidrila v pripravljenih "za vsak slučaj". Anglia ni imela v Sredozemlju še nikdar tolikšne pomorske sile kot jo imajo tam sedaj Zed. države.

Sedanja grška vlada se je pre-

pustila ameriškemu vodstvu polnoma. Tja so bili še pred Trumonovim govorom poslan razni naši vojaški ter ekonomski izvedenci, ki gospodujejo grški vlasti. In ji tudi pisajo čeke. Isto, dasi ne s toliko kričavostjo, se godi v Turčiji.

Zatemnjevanje Anglie
Ta proces je v glavnem nastal zaradi prodiranja ameriškega kapitalizma — posebno vsled agresivnosti ameriškega olnjega trusta — v Perzijo, v Saudi Arabijo itd., in pa vsled pešanja imperializma Velike Britanije.

Mnogi poslanci angleške delavske stranke so mnenja, da sta Bevin in Attlee začela vnanjo politiko Anglie napako, oziroma da sta jo enostavno nadaljevala po Churchillovih potih.

Nad sto poslancev delavske stranke zahteva, da se naj Bevin umakne, ker se je toliko ukopal v politiko ameriškega kapitalizma, da se on iz nje ne bi mogel nikdar izmotiti. In je prav to, da se bo moral Bevin izsedanje službe posloviti, če Attlee neče razkola v svoji stranki.

KOMENTARJI

(Nadaljevanje s 1. strani.)
menjuje je prekučuh vsakdo, ki kritizira naš "free enterprise" ter "naš način življenja". In ker so se podali na lov proti "rdečkarstvu" tako vplivni ljudje kajti je on, je zelo možno, da dobimo do prihodnje jeseni v tej gonji še večjo histerijo kot pa smo jo imeli pod justičnim tajnikom Palmerjem v prvi svetovni vojni.

Ameriški diplomati v Jugoslaviji, na Poljskem in v Bolgariji so čutili za svojo dolžnost ruvariti proti vladam omenjenih dežel in so se moralni posloviti. Običaj je, da se v službo naše diplomacije sprejema le bogataše, torej razredno zavedne kapitaliste. Vsem takim je mučno gledati proces socializacije in pa sodne razprave proti ljudem iz njihovega razreda. Tako je začel v Jugoslaviji ruvariti proti Titu in njegovemu režimu naš veleposlanik Paterson, ki se je službi končno odpovedal (se ji bi na pristik Tita vseeno moral) in se vrnil v Zed. države. Tu je začel še predno je bil njegov izstop sprejet od Trumana na znanje s predavanji ali bolje, s propagando proti Titu. Enako vlogo igra Arthur Bliss Lane, ki je bil ameriški veleposlanik v Varšavi. Tudi on je izstopil, da sedaj lahko na državu na drago, kajti ravno je izšla objava levestice uprave socialnega zavarovanja, katera prikazuje neverjetno visoko število onih, ki niso terjali socialne zavarovalnine, dasi so upravičeni do tega. Pregled, ki se imenuje "Lose of Benefits" navaja, da je ena oseba od vsakih šestih, ki zaprosijo za socialno zavarovalnino ali posmrtnino v slučaju smrti družinskega očeta, že izgubila za več kot sto dolarjev iz-

ZAKON SOCIJALNIH ZAVAROVALNIH MNOGIM SE VEDNO NEJASEN

Značilno je, da mnogo takih ljudi, ki so zavarovani za statostno pokojino in so do nje že upravičeni, še niso vprašali za-

plačil. To seveda radi tega, ker prošnje niso bile pravočasno vložene in ker te osebe niso imele nobenega pojma o svojih tozadnih pravicah, pa enostavno niso terjale izplačil.

To pa še ne pomeni, da socialno zavarovanje ne vrši svojih predvidevanj dolžnosti v korist delavcev in uslužencev na raznih poljih naše industrije in splošnega podjetništva. V decembru 1946 je prejelo izplačila 1,655,000 oseb in skupen znesek je znašal \$31,000,000. Torej je mnogo ljudi, ki vedo kaj so njihove pravice v pogledu socialnega zavarovanja. Ali marsikdo ve in vidi, da nekdo drug prejema socialno zavarovalno izplačila, pa si misli, da sam do istih iz enega ali drugega razloga ni upravičen. Tako menijo mnogi, da niso upravičeni do teh izplačil, ako prejemajo recimo brezposelnostna izplačila (unemployment benefits). Res pa je, da v večini držav prejemanje brezposelnosti podpore ne izključuje prejemnika od zaprositve za socialno zavarovalno izplačila ali posmrtnino. Najboljše je torej, da se informirate o tem v uradu socialnega zavarovanja v vašem kraju.

Kajpa dobre socialno zavarovalno izplačila pri vladni polici pri vladni državi. Skrbno si torej zapišite številko vaše karte socialnega zavarovanja in glejte, da družina ali svojični vede kje je hrani, kajti aplikacija se more vlagati potom številke na vaši karti, brez tega lahko nastanejo zmešljave v slučaju smrti.

Zadar se spomnите svojcev v starem kraju, pošljite jim lanski in pa letosni Ameriški družinski koledar! Stane letosni \$1.65, lanski \$1.50. Pošljite nam naslov in vsoto, drugo izvrzimo.

Znanost je pot, na kateri isčemo relativno resnico s pomočjo

miske glede vaše upravičenosti do izplačil, pojrite k najbližnjemu socialno-zavarovalnemu uradu v vašem kraju in se informirate o vsem potrebnem. In vedite predvsem, da nihče ne dobi izplačil, ako prej ne vloži aplikacije ali prošnje. Izpolnitve take prošnje je torej važna stvar in urad socialnega zavarovanja vam bodo radi nudili v tem pogledu pomoč. Tudi ako ste bolni in ne morete sami v urad, pišite ali poklicite najbližji urad socialnega zavarovanja in storili bodo vse kar bodo mogli, da bo aplikacija pravočasno in pravilno vložena. Ako treba, po prišel uradnik ali uradnica krajevne urade S. Z. na vaš dom, da vam pomaga urediti stvar.

Za vsakogar, ki plačuje doneške za socialno zavarovanje je važno, da se zaveda, da je socialno zavarovanje njegova zavarovalna polica pri vladni državi. Skrbno si torej zapišite številko vaše karte socialnega zavarovanja in glejte, da družina ali svojični vede kje je hrani, kajti aplikacija se more vlagati potom številke na vaši karti, brez tega lahko nastanejo zmešljave v slučaju smrti.

Kadar se spomnите svojcev v starem kraju, pošljite jim lanski in pa letosni Ameriški družinski koledar! Stane letosni \$1.65, lanski \$1.50. Pošljite nam naslov in vsoto, drugo izvrzimo.

Znanost je pot, na kateri isčemo relativno resnico s pomočjo

Naročite knjige

"My Native Land"

ki jo je pisal

LOUIS ADAMIC

iz Proletarčeve knjigarnje. Stane \$3.50, kakor v drugih knjigarnah.

"Kuhajte brez kuharjev!"

pravijo čikaške gospodinje, ki rabijo električne peči

GOSPODINJE v Chicagu, ki imajo sedaj avtomatične električne pražilnice (peči), jih navdušeno priporočajo tudi vsem drugim. Vsled električnih avtomatičnih zmetov ni več potreben,

bno, da bi gospodinja morala ostati doma pri svoji peči. Avtomatične zmeti regulirajo ... kuhajo ... in ko skončajo se same zapro.

Naravnajte jih ... in potem pozabite. Vse se sproži samo po sebi, kakor naravnano. Lahko vložite v to peč ves obed, naravnajte dolčeno toplo in kuha bo avtomatično sama po sebi končana. Dan vam je prost, in ko se vrnete, imate vse v redu za serviranje.

The many conveniences of the new electric ranges make electric cooking the modern, carefree way to cook. This is one of the important features of electrical living, the better way to live.

Najbolj znamenita slovenska knjiga v Zed. državah je vsako leto

AMERIŠKI DRUŽINSKI KOLEDAR

LETNIK 1947 obsegajo 224 strani.

Je vezan v platno.

Stane \$1.50. Za Jugoslavijo \$1.65.

Naročila sprejema

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue

CHICAGO 23, ILL.

"He Who Laughs Last"

Just a few years ago, three men who then were Senators were fighting for public development of electric power on the Pacific Coast. They were George Norris of Nebraska, Hiram Johnson of California, and Homer Bone of Washington.

How the "Power Trust" fought and laughed, and scorend the three as "impractical dreamers!" Boulder Dam, Bonneville and Grande Coulee and other power developments were "socialism" and waste of public funds.

Norris and Johnson have gone to their reward. If they had been living now, they could have joined Bone in a "last laugh" over those who called them impractical.

On the front page of the conservative "Wall Street Journal" appeared a long feature article, pointing out "an acute power shortage in the Pacific Northwest."

"Big as Bonneville and Grande Coulee are, they've proven inadequate to meet the Northwest's power needs," the Wall Street paper says. "That area's industry and population mushroomed in wartime and are still growing."

"By November 1, 1953, it is estimated that new Federal generating capacity of 1,565,000 kilowatts will be required to meet all needs."

As a result of the shortage, the "Journal" says, private utilities in the Northwest are actually urging Congress to nearly double the appropriation for the Bonneville Power Administration. Talk about miracles!

Of course, the private utilities want Bonneville to sell the added power to them, so they can retail it to consumers and make a profit. But their changed attitude proves that Norris, Johnson and Bone, and those who supported them, were not dreamers but mighty practical and far-sighted men.

—Labor.

REFLECTIONS

By A. TURKMAN, Cleveland, O.

CHICAGO BOUND

At the last "Zarja" meeting the majority of the time was devoted to the urgent topic of the forthcoming trip to Chicago where "Zarja" singers will participate at the program to be held for the Proletarec on April 20. The organization of such a venture calls for considerable planning for there are numerous obstacles to overcome such as the distance involved; inability of some singers to take parts due to working conditions and sickness; and the abbreviated time for rehearsals. However, the outcome of the discussion was the formation of a definite octet and the possibility of about one dozen members being present in Chicago on that day.

Songs have been selected and now it remains a matter of securing as many rehearsals as possible for the musical repertoire consists of Partizan songs, duets, trios, and solos all of which require the most diligent attention and polish to bring out the quality to the best extent possible. It is hoped that the singers will be in good voice, but that remains to be seen. On the whole the group is highly enthused about the trip and, knowing the reputation of Chicago hospitality, is certain of a warm welcome.

American Family Almanac

John Krebel and Ludwig Medvesek on St. Clair have done a wonderful job of selling copies of the American Family Almanac edited by Frank Zaitz and published by the Jugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. A study of the content of the Almanac brings to the fore the undeniable fact that contained in the pages of this \$1.50 book is a highly beneficial wealth of material that no thinking Slovener should fail to read at one time or another thru the year. However, there is lacking an appeal to the American Slovener because of the absence of an English section or some vistige of English writing. This statement is not in the form of criticism for the Almanac in the past has contained English sections, but a suggestion that the practice of including an English section be resumed with the next issue of the Almanac. The content does not necessarily have to be composed of contributions by "home talent," but can consist of excerpts from the writings of Adamic on the history of the Slovener people; early Slovener settlers in this country, etc. Perhaps there are available short and suitable translations of works by Cankar and other Slovener writers whose messages would be of interest to the American Slovener. The time is approaching when in order to maintain the sales of the Almanac on a par with the past years it will be necessary to make it sufficiently appealing to interest the people of the younger generation.

Lest We Forget

Hoover, our great engineer returned from his latest trip to Europe with the insistence that we feed the German people at once for they are starving. One ex-GI whose buddies who as they stood in a field unarmed with hands raised were murdered in cold blood by the Germans, and who himself almost starved to death while a prisoner of the Germans stated that he did not care now if they changed the name of Boulder Dam in favor of Hoover as long as the dam was placed before Hoover.

TAX DODGERS

Most of the 50,000,000 Americans who filed income tax returns this year are patriotic and made an honest accounting to Uncle Sam, declares Secretary of the Treasury John M. Snyder.

Unfortunately, he adds, there are crooks who do not hesitate to cheat even the government, as evidenced by the recovery of this fiscal year of \$2 billions from tax dodgers. The Treasury expects to exceed that figure next year, he said.

"We owe it to the honest citizen to see that the chiseler is forced to pay his share, too," says Snyder.

Espionage or Propaganda

From the Netherlands come some sensational allegations made by De Volksrant, organ of the Netherland National Catholic party and Dutch conservative newspaper. The paper claims to have learned from well informed sources that "Soviet scientists have constructed atomic

PROLETAREC

THE MARCH OF LABOR

LOOKING AHEAD

By Len De Caux

A recent New York newspaper ad accuses labor of "coercion, conspiracy, extortion, bribery, blackmail, mayhem, arson and murder." And labor asks for higher wages too!

Every other outrage known to the annals of crime will be found charged against labor in the Congressional Record and the press these days.

Yet the politicians who make these charges all say they "love labor."

They're all "in favor of unions."

All they want to do is to prevent unions from organizing, striking and putting any pressure on the boss, and to deprive them of dues and membership.

As the duck-hunter protested, "Why nobody loves duck better than I do."

The techniques of union-hunting haven't changed much over the years, any more than have those of duck-hunting.

The present open season against unions is closely similar to that which followed the first world war. It bears many resemblances to the big anti-CIO campaign of 1937.

Every one of the lies and epithets now hurled against labor can be found in the daily papers and magazines of those years.

Hysterical press campaigns were conducted with exactly the same slogans as now, charging the unions with being to powerful, arrogant, radical, violent, irresponsible, dictatorial and demanding.

A common feature of every past anti-union campaign has been a big red scare smokescreen, with gaudy charges of subversive and foreign influences in labor's ranks.

Each time, the demand for the open shop and union-crippling legislation has been accompanied by assaults on civil liberties and democratic rights of all kinds.

Past anti-union campaigns have usually reached their peak at times when the unions were strong, but when there was a depression just around the corner.

The unions emerged from the first world war with swollen membership. Wages were relatively high, but prices still higher.

The post-war open-shop drive was undertaken to prevent union resistance to the depression wage-cutting of the early twenties.

It was accompanied by an all-out red scare. Socialist members of the New York legislature were unseated. "Criminal syndicalism" charges and injunctions were used

against every strike. Five thousand persons were arrested in the Mitchell Palmer "red raids," and the FBI investigated as many as 2,000 individuals in the 1922 railroad shopmen's strike.

Union strength was so badly broken by this open-shop drive that in the 1929 depression the corporations were able to cut wages and whip labor into line with comparative ease.

But in 1937 there was a different story to tell.

In this year the CIO was going great guns. It had organized millions of workers. All the union-busters ganged up with Little Steel to stop it, again at a time when the storm signals of another coming depression were clearly apparent.

Again there was an hysterical crescendo of anti-union and red scare propaganda.

But this time, the CIO was too strong for the union-busters. It refused to be cowed by their violence or split by their propaganda and continued to gain in strength.

As a result, wage rates and union rights were maintained better than in any previous depression.

This year the unions are once more at peak strength. Wages are relatively high, but lagging far behind increased living costs. All the signs point to an oncoming depression.

Once more, the union-busters have trotted out their press and politicians for an hysterical anti-union campaign, with all the usual trimmings, so they may use the coming depression to trample labor's wages and conditions into the mire.

But labor is stronger and more experienced today than it was after the first world war. If it is also clear-sighted, determined and united, the union-busters can be stopped, as they were in 1937.

It operates on a code dial system. A code letter is used for each element in an operation. It records the actual time used to grind a crankshaft and totals the time used for machine setting and dressing of wheels.

It even records time for personal user such as going to the water fountain, the toilet, etc.

Time—marches on!

Rapid Rise Reported In Business "Busts"

Small Enterprises Forced to Close Doors; Veterans Default on Loans

Many small businesses are going under and many more are headed for disaster, according to the "Wall Street Journal."

It attributes the mortality to high costs and increasing competition. The Pacific Coast is said to be the hardest hit, but failures are spreading across the country.

Four times as many concerns folded up in February as the monthly average for all of 1945.

The "Journal" says that many veterans who obtained government loans and embarked hopefully on business careers have been unable to make a go of it, so the Veterans' Administration has paid out thousands of dollars on defaulted obligations, with many more claims still pending.

No More "Socialistic" Than Education

Senator Taft is to be congratulated on his views on housing. He touched the high points frankly and courageously in a Washington speech last week.

There are 6,000,000 sub-standard homes in this country. The only way to replace them, according to the Senator, is for Uncle Sam to take over the job. As Taft says, "20 per cent of the urban population just can't get or pay for decent housing." He's right, too, when he says, "private enterprise can't take care of this low-income group."

He is on sound ground when he declares that decent housing is no more "Socialistic" than is our educational system. Coming from Taft, the conservative, this will carry weight with some of those good people who have been misled by the propaganda of the Real Estate Lobby.

Union strength was so badly broken by this open-shop drive that in the 1929 depression the corporations were able to cut wages and whip labor into line with comparative ease.

But in 1937 there was a different story to tell.

In this year the CIO was going great guns. It had organized millions of workers. All the union-busters ganged up with Little Steel to stop it, again at a time when the storm signals of another coming depression were clearly apparent.

Again there was an hysterical crescendo of anti-union and red scare propaganda.

But this time, the CIO was too strong for the union-busters. It refused to be cowed by their violence or split by their propaganda and continued to gain in strength.

As a result, wage rates and union rights were maintained better than in any previous depression.

This year the unions are once more at peak strength. Wages are relatively high, but lagging far behind increased living costs. All the signs point to an oncoming depression.

Once more, the union-busters have trotted out their press and politicians for an hysterical anti-union campaign, with all the usual trimmings, so they may use the coming depression to trample labor's wages and conditions into the mire.

But labor is stronger and more experienced today than it was after the first world war. If it is also clear-sighted, determined and united, the union-busters can be stopped, as they were in 1937.

It operates on a code dial system. A code letter is used for each element in an operation. It records the actual time used to grind a crankshaft and totals the time used for machine setting and dressing of wheels.

It even records time for personal user such as going to the water fountain, the toilet, etc.

Time—marches on!

It is not because we love the Communists of these United States that we view with alarm the proposal, made by that sterling Roosevelt "liberal" Secretary of Labor Schwellenbach, to deprive Communists of the right to function as a political party.

Like AFL's Bill Green, we don't like the so-and-so's. And what is more, we know they don't like us.

However, we do like ourselves. And we oppose the denial of the ballot to any group because we are morally certain that if it happened to "Commies" today it will happen to Socialists tomorrow, to the CIO next Tuesday, to the Society of Friends next July 4, and to everybody who refused to say "Ja," including members of the American Federation of Labor, on the second payday in August. Taking the vote away from a minority is an action which would set one thing leading to another.

The reason we are fearful for ourselves is that we and Communists feel the same way about the only thing that really concerns us—the present rulers of America. It isn't democracy or human dignity or the four freedoms that really bothers Schwellenbach's men corner. It's the privilege of the present owners to levy tribute upon workers. That is what the powers that be are determined to keep by any device whatsoever. And that is what both Communists and Socialists want to abolish. And we're not innocent enough to believe that there ever will be an exploiting class democratic enough to get off the workers' back peacefully just because they are removed by due process of established law.

With utmost seriousness we warn all who sincerely think that the test of freedom is a minority's right to fearlessly disagree. What Schwellenbach wants the government to do will be likely to mushroom in all directions once it gets started. Private employers will take the cue and blacklist, first communists, then socialists, then anybody and everybody who dares to raise an eyebrow against any plan that may be cooked up to keep the class economy operating.

As we ponder the inevitable end results of Schwellenbach's proposal we can't help having a lot more respect for the honesty of Germans who now say that they never were Nazis, but were forced to join the party to get a job.

We don't want that in America because it just isn't democratic and because lots of people we know who believe that constitutional, parliamentary procedure is the best way of establishing a cooperative commonwealth would lose all respect for political action once they were barred from taking such action.

As for us, we'd not like to see democratic Socialists herded into concentration camps, because although we are working with them in the same movement now we'd hate to have to sleep in the same barracks with some of them we could name.—Reading Labor Advocate.

They'd Only Start With "Commies"

It is not because we love the Communists of these United States that we view with alarm the proposal, made by that sterling Roosevelt "liberal" Secretary of Labor Schwellenbach, to deprive Communists of the right to function as a political party.

Like AFL's Bill Green, we don't like the so-and-so's. And what is more, we know they don't like us.

However, we do like ourselves. And we oppose the denial of the ballot to any group because we are morally certain that if it happened to "Commies" today it will happen to Socialists tomorrow, to the CIO next Tuesday, to the Society of Friends next July 4, and to everybody who refused to say "Ja," including members of the American Federation of Labor, on the second payday in August. Taking the vote away from a minority is an action which would set one thing leading to another.

The reason we are fearful for ourselves is that we and Communists feel the same way about the only thing that really concerns us—the present rulers of America. It isn't democracy or human dignity or the four freedoms that really bothers Schwellenbach's men corner. It's the privilege of the present owners to levy tribute upon workers. That is what the powers that be are determined to keep by any device whatsoever. And that is what both Communists and Socialists want to abolish. And we're not innocent enough to believe that there ever will be an exploiting class democratic enough to get off the workers' back peacefully just because they are removed by due process of established law.

With utmost seriousness we warn all who sincerely think that the test of freedom is a minority's right to fearlessly disagree. What Schwellenbach wants the government to do will be likely to mushroom in all directions once it gets started. Private employers will take the cue and blacklist, first communists, then socialists, then anybody and everybody who dares to raise an eyebrow against any plan that may be cooked up to keep the class economy operating.

As we ponder the inevitable end results of Schwellenbach's proposal we can't help having a lot more respect for the honesty of Germans who now say that they never were Nazis, but were forced to join the party to get a job.

We don't want that in America because it just isn't democratic and because lots of people we know who believe that constitutional, parliamentary procedure is the best way of establishing a cooperative commonwealth would lose all respect for political action once they were barred from taking such action.

As for us, we'd not like to see democratic Socialists herded into concentration camps, because although we are working with them in the same movement now we'd hate to have to sleep in the same barracks with some of them we could name.—Reading Labor Advocate.

Idle Rich Rushing To Florida

Idle Rich Rushing

To Florida

Clearly a lot of people in New York made a lot of money out of the war.

<